

Forslag til Inatsisartut beslutning om: Vestnordisk Råd henstiller til Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut i Grønland og Islands Regering, at man etablerer et formelt forum for samarbejde om de vestnordiske sprogs fremtid. Det første skridt vil blive at oprette en arbejdsgruppe med repræsentanter fra hvert land. Arbejdsgruppens opgave vil blive den at skrive en rapport indeholdende en oversigt om de tre sprogs stilling og fremtidsmuligheder, især i lyset af den pågående digitale revolution.

(Delegationsformand Vivian Motzfeldt)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender)

1. behandling

Naalakkersuisut takker for forslaget om, at Inatsisartut tilslutter sig Vestnordisk Råds rekommandation nr. 2/2018.

Vestnordisk Råd sætter med rekommandationen fokus på henholdsvis de grønlandske, islandske og færøske sprogs stilling og fremtidsmuligheder.

Naalakkersuisut kan orientere om, at der i dag allerede er god kontakt og samarbejde på sprogområdet imellem de vestnordiske lande. Samarbejdet er ikke formaliseret, men benyttes fra projekt til projekt og finansiering af disse projekter. Naalakkersuisut kan også orientere om, at der til styrkelse af de grønlandske sprog blandt andet allerede er iværksat initiativer, såsom talesyntesen MARTHA, og det igangværende projekt med et maskinoversættelsesværktøj.

Som delegationsformand Vivian Motzfeldt nævner, har den digitale tidsalder stor indvirkning på sprogbrugen, og engelsk er et sprog, der bruges meget på den digitale platform. De vestnordiske lande kan i lighed med andre lande være i faresituationen på grund af det engelske sprogs overordnede position på den digitale platform. Et samarbejde imellem de vestnordiske lande med henblik på at udarbejde en rapport om disse tre sprogs situation vil derfor være med til at fremhæve, om der eventuelt er indsatsområder, ud over de allerede nævnte igangværende indsats, der har behov for opmærksomhed.

Et sprog kan komme i farezonen på mange forskellige måder, blandt andet på grund af antallet af mennesker, som taler sproget, antallet af unge mennesker som taler sproget, tilstedeværelsen af et skriftsprog, sprogets brug i uddannelsessystemet, sprogbrugernes holdninger til sproget og sprogbrugernes adgang til sprogteknologi. Hertil kan vi heldigvis sige, at vores styrke ligger i, at det grønlandske sprog i hele den politiske historie har været en mærkesag, som har resulteret i, at vi på mange fronter allerede er godt rustet imod eventuelle trusler mod vores sprog. Dermed ikke sagt, at vores sprog ikke kan være i farezonen. At bevare sproget for et folk på lidt over 50.000 mennesker kræver hårdt arbejde. At holde

sproget i live er ensbetydende med, at sproget hele tiden skal udvikles. Det ekstra arbejde ligger også i, at der ikke er mange sprog, som er udformet som Inuitsprog.

Naalakkersuisut skal i relation til et eventuelt formaliseret samarbejde om de tre sprogs stilling og fremtidsmuligheder set i lyset af den pågående digitale revolution gøre opmærksom på, at der ved sprogteknologiske udviklinger kan være udfordringer. Dette skyldes, at teknologier ikke altid samtidigt kan bruges til vores sprog (polysyntetiske) og de nordeuropæiske sprog (syntetiske). Det skal forstås på den måde, at sprogteknologi, der er udviklet til det ene, normalt ikke kan bruges til det andet.

Oqaasileriffik har orienteret Naalakkersuisut om, at de sammen med de islandske og færøske sprogmyndigheder har iværksat forarbejdet til et fælles projekt om de tre sprogs stilling, som vil gå ud på at udvikle og designe en udstilling om sprogsituationen i Vestnorden. Parterne afventer resultatet af en ansøgning til Nordplus Sprog om finansiering af projektet.

Naalakkersuisut har været i dialog med Oqaasileriffik for at afklare om et formelt forum for samarbejde om de vestnordiske sprogs fremtid med dertil foreslåede arbejdsopgaver vil kræve både økonomiske og menneskelige ressourcer. Oqaasileriffik har vurderet, at de i dag ikke er i besiddelse af både økonomiske og menneskelige ressourcer til løsning af opgaven og såfremt der ikke medfølger finansiering vil det betyde, at de ved lov fastsatte arbejdsopgaver må tilsidesættes under løsning af sådan en opgave. Opgaven vil derfor tages med til forhandlingerne vedrørende Finanslov for 2020 og søges indarbejdet.

Med disse ord indstiller Naalakkersuisut forslaget til vedtagelse.